

LBRIS

We know
books

Luminița JALBĂ

Bazele contabilității

Caiet de aplicații

Ediția a II-a, revizuită

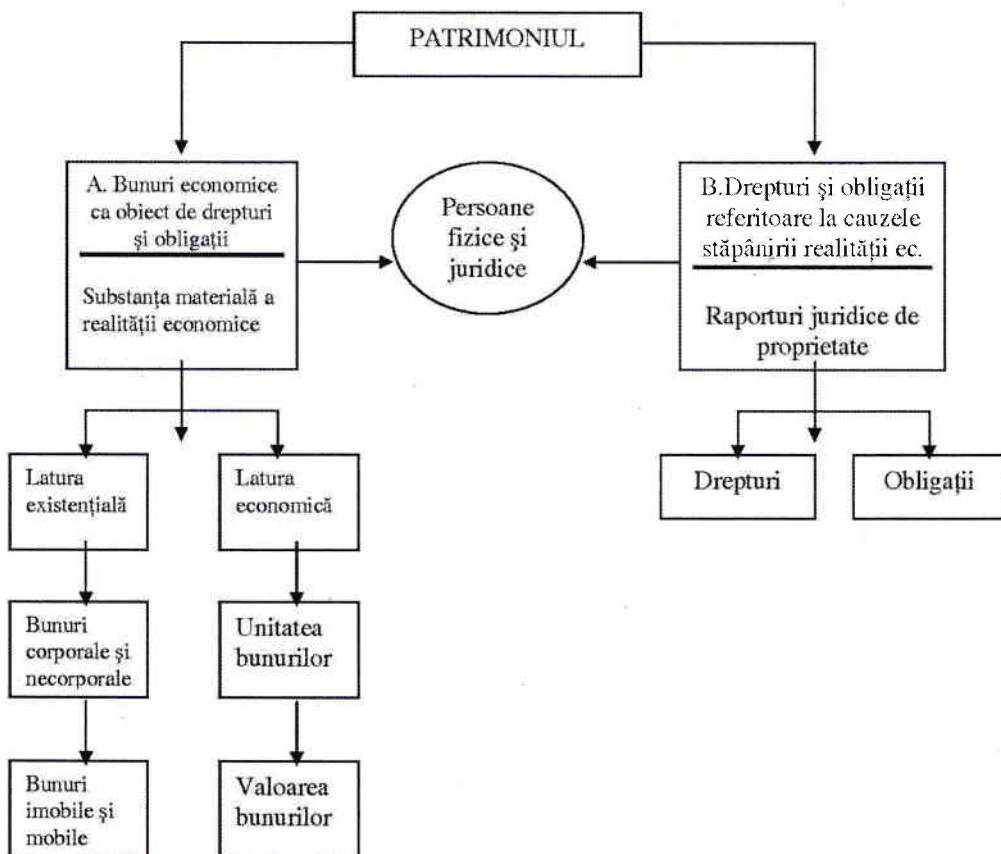
CUPRINS

1. Patrimoniul ca obiect de studiu al contabilității	7
1.1. Structuri bilanțiere de activ.....	14
1.2. Structuri bilanțiere de pasiv.....	22
1.3. Structuri privind valorile rectificative și valorile de regularizare.....	27
2. Bilanțul - procedeu al dublei reprezentări a patrimoniului	30
3. Contul de rezultate	39
4. Registrele de contabilitate	45
5. Documentele contabile de sinteză	48
6. Contul și dubla înregistrare	48
6.1. Necesitatea și conținutul economic al contului	48
6.2. Structura contului.....	49
6.3. Dubla înregistrare.....	50
6.4. Corespondența conturilor	51
6.5. Exemplu de operațiuni privind corespondența conturilor	51
6.6. Analiza contabilă	53
6.7. Planul de conturi general (pcg).....	62
7. Contabilitatea privind taxa pe valoarea adăugată (t.v.a.)	92
8. Contabilitatea operațiilor privind decontările cu personalul	94
9. Contabilitatea operațiilor privind decontările cu asigurările și protecția socială	96
10. Metode de contabilizare a stocurilor	97
10.1. Metoda inventarului permanent.....	97
10.1.1. Metoda inventarului permanent la preț de vânzare plus tva.....	98
10.2. Metoda inventarului intermitent.....	102

11. Monografie contabilă. Prezentarea entității	105
11.1. Înființare, denumire, capital	105
11.2. Domeniu de activitate.....	106
11.3. Structura organizatorică	107
11.4. Modul de organizare și conducere a contabilității. Circuitul documentelor.....	108
11.5. Întocmirea documentelor contabile a registrelor contabile, a declarațiilor și deconturilor	109
11.5.1. Registre contabile	109
11.5.2. Documente privind organizarea contabilității imobilizărilor	111
11.5.3. Documente privind organizarea contabilității materialelor	113
11.5.4. Documente privind organizarea contabilității mijloacelor bănești	116
11.5.5. Documente privind organizarea contabilității drepturilor salariale.....	117
11.5.6. Documente privind organizarea contabilității cheltuielilor și veniturilor	119
11.5.7. Documente privind organizarea contabilității generale	121
11.5.8. Documente privind organizarea inventarierii patrimoniului	121
11.5.9. Gestionarea, folosirea și evidența formularelor cu regim special.....	123
11.5.10. Lucrări de sinteza și raportare financiar-contabilă. Situații financiare	124
11.6. Monografie contabilă specifică entității; întocmirea balanței de verificare.....	124
12. Teste grilă	132
13. Aplicație practică	141
Bibliografie	190

1. PATRIMONIUL CA OBIECT DE STUDIU AL CONTABILITĂȚII

Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor cu valoare economică, ce aparțin unei persoane fizice sau juridice, cât și bunurile la care se referă.

Categoria de patrimoniu a fost studiată în literatura de specialitate din două puncte de vedere: juridic și economic.

JURIDIC, categoria de patrimoniu a fost definită ca fiind un complex de elemente reprezentând, pe de o parte, bunurile economice ale unei entități, iar pe de altă parte, drepturile și obligațiile cu valoare economică ale aceleiași entități.

Ecuția patrimoniului potrivit concepției juridice este de forma:

$$\text{BUNURI ECONOMICE} = \text{DREPTURI} + \text{OBLIGAȚII}$$

Bunurile economice reprezintă tot ceea ce posedă entitatea, identificându-se cu elemente sub formă de terenuri, clădiri, construcții, mașini, utilaje și instalații de lucru, mijloace de transport, stocuri de materii prime și materiale consumabile, stocuri de mărfuri, produse finite și semifabricate, disponibilități bănești și alte elemente de avere.

Drepturile și obligațiile cu valoare economică reprezintă raporturile ce se stabilesc în procesul de procurare și gestionare al bunurilor. În situația în care titularul de patrimoniu este proprietar și, deci, nu trebuie să acorde nici un echivalent valoric pentru bunurile aflate în posesia și folosința sa, aceste raporturi capătă forma de drepturi. În situația în care pentru bunurile economice ca elemente patrimoniale, titularul de patrimoniu trebuie să dea un echivalent valoric sau să îndeplinească o prestație, aceste raporturi capătă forma de obligații.

ECONOMIC, categoria de patrimoniu delimitează valorile economice prin prisma resurselor și utilizărilor.

Ecuția generală a patrimoniului este de forma:

$$\text{UTILIZĂRI} = \text{RESURSE}$$

Resursele reprezintă izvoarele sau sursele de finanțare a bunurilor economice, având o determinare financiară. Ele pot fi grupate în:

- 1. resurse proprii asigurate de către proprietar;**
- 2. resurse atrase sau străine furnizate de terțe persoane fizice sau juridice (bancheri, furnizori etc.);**
- 3. resurse rezultat sub forma profitului realizat la închiderea exercițiului financiar-contabil.**

Utilizările definesc modul de folosire al resurselor de către unitatea patrimonială în cadrul activității pe care aceasta o desfășoară. La rândul lor utilizările pot fi grupate în:

1. **utilizări permanente sau stabile**, adică bunuri de folosință îndelungată (mai mare de un an);
2. **utilizări temporare sau curente**;
3. **utilizări rezultat sub formă de pierdere generală ca urmare a unei activități nerentabile.**

UTILIZĂRI	RESURSE
Utilizări permanente (investiții)	Resurse permanente (finanțări)
Utilizări temporare (active circulante)	Resurse temporare (datoriile pe termen scurt)

Componentele patrimoniului potrivit celor două structuri sunt definite în contabilitate prin noțiunile de activ și pasiv.

Potrivit conceptului juridic,

ACTIVUL reprezintă bunurile economice ca valori pozitive ale patrimoniului.

PASIVUL, drepturile și obligațiile ca valori negative ale patrimoniului.

Din punct de vedere economic,

ACTIVUL reprezintă utilizările de resurse

PASIVUL reprezintă sursele de finanțare.

Problemă

Societatea „Invest” SRL este fondată la 1 ianuarie ex (N) prin aportul a 3000 lei depuși într-un cont bancar și prin aportul unor mijloace de transport evaluate la 7000 lei.

În cursul lunii ianuarie societatea efectuează următoarele operații economice:

- achiziționarea de mărfuri pe credit în sumă de 9000 lei.
- vânzarea mărfurilor anterior achiziționate pe credit la prețul de 14.000 lei.
- salarii plătite cu cec bancar: 2000 lei.
- prime de asigurare plătite prin cec bancar: 200 lei.

- publicitate la posturi radio plătită prin cec bancar: 500 lei.

În cursul lunii februarie societatea încasează 14.000 lei de la clienții săi și plătește 9.000 lei datorii către furnizorii săi.

Se cere:

Să se construiască bilanțul de constituire al societății.

Să se prezinte bilanțul și contul de rezultate la 31 ianuarie.

Să se prezinte bilanțul la sfârșitul lunii februarie.

Bilanțul este un procedeu folosit de metoda contabilității cu ajutorul căruia se prezintă la un moment dat, în expresie valorică, patrimoniul, sub dublul său aspect: sub aspectul destinației economice și sub aspectul surselor de finanțare. Prin bilanț se prezintă și rezultatele finale ale entității patrimoniale la un moment dat, sub formă de profit sau pierdere.

Bilanț de constituire

ACTIV (posed)		PASIV (datorez)	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Conturi curente la bănci	3.000		
TOTAL ACTIV	10.000	TOTAL PASIV	10.000

Contul de rezultate

CHELTUIELI		VENITURI	
Achiziție de mărfuri	9.000	Vânzare mărfuri	14.000
Salarii	2.000		
Prime de asigurare	200		
Publicitate	500		
TOTAL CHELTUIELI	11.700	TOTALVENITURI	14.000

VENITURI > CHELTUIELI ⇒ PROFIT

PROFIT = 14.000 - 11.700

PROFIT = 2.300 LEI

Pentru întocmirea bilanțului final este necesară analiza influenței operațiilor asupra patrimoniuului:

- achiziție de mărfuri pe credit în sumă de 9.000 lei

ACTIV		PASIV	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Mărfuri	9.000	Datorii furnizori	9.000
Conturi curente la bănci	3.000		
TOTAL ACTIV	19.000	TOTAL PASIV	19.000

- vânzarea mărfurilor pe credit la prețul de 14.000 lei

ACTIV		PASIV	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Conturi curente la bănci	3.000	Datorii furnizori	9.000
Creanțe clienți	14.000	Profit	5.000
TOTAL ACTIV	24.000	TOTAL PASIV	24.000

- salarii plătite cu cec bancar: 2.000 lei

ACTIV		PASIV	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Conturi curente la bănci	1.000	Datorii furnizori	9.000
Creanțe clienți	14.000	Profit	3.000
TOTAL ACTIV	22.000	TOTAL PASIV	22.000

- prime de asigurare plătite prin cec bancar: 200 lei

ACTIV		PASIV	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Conturi curente la bănci	800	Datorii furnizori	9.000
Creanțe clienți	14.000	Profit	2.800
TOTAL ACTIV	21.800	TOTAL PASIV	21.800

- publicitate plătită prin cec bancar: 5.00 lei

Bilanț la 31 ianuarie

ACTIV		PASIV	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Conturi curente la bănci	300	Datorii furnizori	9.000
Creanțe clienți	14.000	Profit	2.300
TOTAL ACTIV	21.300	TOTAL PASIV	21.300

În cursul lunii februarie societatea încasează 14.000 lei de la clienții săi (cresc disponibilitățile din contul curent de la bancă) și plătește 9.000 lei datorii către furnizorii săi (scad disponibilitățile din contul curent de la bancă).

Conturi curente la bănci = $300 + 14.000 - 9.000 = 5.300$ lei

Bilanț la 28 februarie

ACTIV		PASIV	
Mijloace de transport	7.000	Capital social	10.000
Conturi curente la bănci	5.300	Datorii furnizori	0
Creanțe clienți	0	Profit	2.300
TOTAL ACTIV	12.300	TOTAL PASIV	12.300

PATRIMONIUL

ACTIV

I. ACTIVE IMOBILIZATE

1. Imobilizări necorporale

- cheltuieli de constituire
- cheltuieli de cercetare și dezvoltare
- concesiuni, brevete, licențe, mărci de fabrică și alte drepturi similare
- fond comercial
- alte imobilizări necorporale (programe informatice).

2. Imobilizări corporale

- terenuri
- mijloace fixe (clădiri, construcții speciale, mașini, utilaje și instalații de lucru, aparate și instalații de măsurare, control și reglare, mijloace de transport, animale și plantații, unelte, dispozitive, mobilier și aparatură birotică).

PASIV

I. CAPITALURI PROPRII

- capital social
- prime de capital
- rezerve din reevaluare
- rezerve (legale, statutare, alte rezerve, pentru acțiuni proprii)
- rezultatul reportat
- rezultatul exercițiului
- subvenții pentru investiții

II. PROVIZIOANE PENTRU RISCURI ȘI CHELTUIELI

III. DATORII

- datorii financiare (credite, împrumuturi din emisiuni de obligațiuni)
- datorii comerciale (furnizori, efecte de plătit)
- datorii fiscale, salariale și sociale
- datorii față de asociați
- creditori diverși.

3. Imobilizări financiare

- acțiuni deținute la entitățile afiliate
- creanțe atașate participațiilor
- alte imobilizări financiare.

II. ACTIVE CIRCULANTE

1. Stocuri și producție în curs de execuție

- materii prime și materiale consumabile
- producție în curs de execuție
- produse finite și semifabricate
- mărfuri și ambalaje
- obiecte de inventar
- baracamente și amenajări provizorii.

2. Creanțe sau valori în curs de decontare

- creanțe comerciale (clienți, efecte comerciale de primit)
- creanțe față de angajați
- creanțe față de acționari
- creanțe fiscale, sociale și salariale
- debitori diverși.

3. Titluri de plasament și disponibilități bănești

- acțiuni și obligațiuni pe termen scurt
- disponibilități bănești (numerarul din casierie, depozite la bancă, avansuri de trezorerie, alte valori de trezorerie-timbre fiscale și poștale, tichete și bilete de călătorie, bilete de odihnă și tratament, tichete de masă)

III. ACTIVE DE REGULARIZARE

- cheltuieli constatate în avans (chirii plătite în avans, abonamente, prime de asigurare, dobânzi)
- cheltuieli de repartizat pe mai multe exerciții (reparații capitale imprevizibile, reparații capitale curente și revizii tehnice).

IV. PASIVE DE REGULARIZARE

- amortizările
- ajustări (pentru deprecieri de valoare, pentru creșterea valorii datoriiilor)
- venituri înregistrate în avans.

1.1. STRUCTURI BILANȚIERE DE ACTIV

I. Activele imobilizate reprezintă bunuri și valori economice destinate a fi utilizate o perioadă îndelungată, constituind baza și mijloacele de acțiune ale entității economice, funcția lor fiind fixată în activitatea economică și socială a unității, iar prin destinația lor nu sunt destinate direct comercializării, nu se consumă și nu se înlocuiesc după prima utilizare.

Activele imobilizate se diferențiază la rândul lor în trei grupe:

1. imobilizări necorporale
2. imobilizări corporale
3. imobilizări financiare.

1. Imobilizările necorporale, denumite și active intangibile sau nemateriale, cuprind acele valori economice de investiții care nu îmbracă forma fizică de bunuri materiale concrete. În structura lor sunt incluse:

Cheltuieli de constituire care cuprind cheltuielile cu înființarea, dezvoltarea și fuzionarea unităților patrimoniale, cum sunt cele privind taxele și cheltuielile de înscriere și înmatriculare, prospectarea pieței, reclamă și publicitate.

- taxe și cheltuieli pentru încheierea notarială a cererii de autorizare
- autentificare statut la notariat
- taxa de înmatriculare la Registrul Comerțului
- taxa de publicare în Monitorul Oficial
- taxa de înregistrare în Registrul Acționarilor
- taxe de autorizare profesională (autorizații, avize, licențe, certificate).

De asemenea, cuprind cheltuielile de dezvoltare ocazionate de operațiunile menite să asigure creșterea de capital prin emisiunea și vânzarea de acțiuni și obligațiuni, precum și alte cheltuieli legate de extinderea unității patrimoniale. Toate aceste cheltuieli sunt supuse amortizării pe o perioadă de cel mult cinci ani.

Cheltuieli de cercetare și dezvoltare cuprind cheltuielile legate de efectuarea unor lucrări sau obiective de cercetare menite să contribuie la crearea de noi tehnologii, noi produse și investiții, utile și eficiente în raport cu activitatea viitoare a unității patrimoniale. Ele se recuperează pe calea amortizării într-o perioadă de cel mult cinci ani.

- studii tehnice de evaluare
- devize și bugete
- rentabilitate economică
- profitabilitate economică.

Concesiunile, brevetele, licențele, mărcile de fabrică și alte drepturi similare cuprind toate cheltuielile efectuate pentru achiziționarea drepturilor de exploatare a unui bun, în cazul concesiunilor, a unui brevet, a unei licențe, a unei mărci de fabricație, a unui know-how, precum și alte drepturi similare de proprietate industrială și intelectuală. Aceste cheltuieli vor fi amortizate pe toată durata cât întreprinderea a achiziționat dreptul de utilizare a unor astfel de imobilizări.

Fondul comercial reprezintă acele cheltuieli care sunt efectuate pentru dezvoltarea sau menținerea potențialului de activitate al unui agent economic cum ar fi: clientela, vadul comercial, segmentul de piață, emblema, firma, concurența etc.

Clientela este factorul esențial al capacității firmei de a realiza un anumit volum al vânzărilor pentru un număr sigur de clienți, efectul mobilizator al patrimoniului de acree prosperitate firmei, prin randamentul de a realiza vânzările pentru un număr cert de clienți.

Vadul comercial este rezultatul calității, numărului, ponderii și frecvenței consumatorilor de a achiziționa bunuri de la același comerciant.

Emblema reprezintă combinația de semne, culori sau înscrisuri prin intermediul cărora pot fi deosebiți comercianții. Aceasta asigură un drept de proprietate pentru toate beneficiile care pot fi obținute din exploatarea fondului comercial.

Firma este numele sub care se exercită comerțul și care trebuie să asigure clar și precis identitatea comerciantului, în scopul eliminării confuziilor. Se dobândește prin înscriere la Registrul Comerțului.

Fondul comercial creat de o întreprindere nu se contabilizează în timpul activității ei, ci numai cu ocazia determinării prețului de vânzare al întreprinderii respective. Mărimea fondului comercial se amortizează pe toată durata în care acesta generează un plus de valoare întreprinderii cumpărătoare.